

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

20.02.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

[БНР](#)

✓ **Предаванията за деня**

<http://bnr.bg/sites/hristobotev/Daily/Pages/130220.aspx>

от 15.30 до 16.40 часа

„1001 защо - Ефир знание” - Европа без граници

Финансови теми в ЕС

- Каква е за страни като България и Ирландия договорената бюджетна рамка на ЕС за периода 2014 - 2020 г. – интервю с Н. Пр. Джон Роуън, посланик на страната, председателстваща в момента ЕС.
- **Как бяха използвани у нас средствата по оперативните програми, финансирани от ЕС, и какви поуки да извлечем за бъдещето – разговор с Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал.**
- Актуални информации по европейски теми.
- „Празниците на Европа”: Н. Пр. Дариус Гайдис, посланик на Литва у нас, ще разкаже за празничния календар на литовците – страната отбеляза националния си празник на 16 февруари.
- „Евромъдрост”: гръцка пословица, подбрана от проф. Петя Янева от Софийския университет „Св. Климент Охридски”.
- „Стани полиглот”: ще учим дума на чешки език, представена от Катерина Хуртаева, директор на Чешкия център в София.

economynews.bg

✓ **Къде не сработи ОП „Транспорт”?**

<http://www.economynews.bg/%D0%BA%D1%8A%D0%B4%D0%B5-%D0%BD%D0%B5-%D1%81%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%BE%D0%BF-%E2%80%9E%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%E2%80%9D-news41955.html>

Кой е отличникът на програмния период 2007-2013 г.? Несъмнено, Оперативна програма „Транспорт”. Първоначалното забавяне и трудности бяха преодолени, но точно заради това има опасност прекалената увереност да доведе до изоставане и изкривяване на посоката през следващите седем години, особено при определянето на приоритетните обекти. Ето какво бе свършено до момента.

ОП „Транспорт”

Програмата с най-голям бюджет: 3 918 408 464 лв.

Приключили проекти по оперативната програма:

Проекти в транспортния сектор (брой) – 15

Нови пътища - автомагистрали по TEN-T мрежата (км) – 82

Нови железопътни линии (км) - 16,3

TEN-T железопътни линии (км) - 16,3

Средна скорост (км/ч) (ж.п) - 102,9

Реконструирани железопътни линии (км) – 126

Допълнително население обслужвано от подобрен градски транспорт (брой) - 380 000

Изградени метролинии (км) - 6,35

Изградени метростанции (брой) - 7

Като най-съществени успехи могат да бъдат изброени почти цялостното изграждане на АМ „Тракия”, която се очаква това лято напълно да съедини София с Бургас, столичното метро и неговата втора линия, плюс допълнителните станции към първата, и завършването на жп проекта “Свиленград – Турска граница”.

Слабости: Оперативната програма е длъжник на въздушния и водния транспорт.

Програмен период 2014-2020 г.

През следващия програмен период се очаква оперативната програма да запази размера на средствата, т.е. около 4 млрд. лева. Амбицията е до средата на тази година да е готова първоначалната версия на оперативните програми и договорът за партньорство с ЕК. Заложените основни приоритети в ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура”, както ще се казва програмата, са свързани с развитие на пътната и жп инфраструктура по Трансевропейската транспортна мрежа, градският транспорт и др.

Направление София - Пловдив - Бургас

Модернизация на участък "София – Септември" от ж.п. линията София – Пловдив
Довършване на направлението "Пловдив - Бургас"

Направление София – Русе

Модернизация на ж.п. линията "Мездра – Горна Оряховица"

Направление София – Сръбска граница

Модернизация на ж.п. линията "София – Драгоман"

Направление Видин – София - Кулата

ж.п. линия "Видин – Мездра"

Направление Видин – София - Кулата

Довършване на Автомагистрала "Струма"
Скоростен път "Видин – Ботевград"

Направление София - Русе

Изграждане на Автомагистрала "Хемус"

Предизвикателствата пред програмата според бизнеса са:

1. Рехабилитация на жп връзките между различните пристанища, включително връзките река-море.
2. Иновации и технологии за обработка в пристанищата (обезпращаване, скорост на товарене и разтоварване и т.н.)
3. Подобряване на бизнес климата на пристанищата с цел привличане на инвеститори (администрацията трябва да изготви екологична оценка, икономически анализ на потенциала за обслужване на товари, нормативна и бюрократична основа строеж на нови терминали).

Съветите на бизнеса:

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) настоява основната част от средствата по ОП да бъдат насочени към изграждането на базова инфраструктура и да бъдат ограничени инвестициите в подвижен състав. Асоциацията напомня, че развитието на базовата пътна и железопътна инфраструктура е задача, останала нерешена от последната четвърт на миналия век. Инструментите на предприежинителните фондове и европейските фондове имаха за цел да преодолеят исторически наследеното изоставане. Но не бива да се подценяват възможностите за допълнителни източници на инвестиционни средства в т. ч. по линия на публично-частното партньорство, което ще разгърне потенциала на работодателските организации, или по линия на други международни програми и грантови схеми.

Слабост е, че не се чува гласът на бизнеса. Решенията в Комитетите за наблюдение на оперативните програми се взимат с квалифицирано мнозинство, доминирано от администрацията. Практиката показва, че тези решения са грешни. Освен това на всички международни семинари, свързани с развитието на бизнеса, се явяват държавните администрации, вместо самия бизнес и неговите организации. От друга страна, възможностите пред фирмите за участие в различни програми и проекти са силно ограничени. Един показателен пример - има очевидно толериране на общинските бенефициенти. Определянето на допустимия аванс по проектите за частни бенефициенти е в максимален размер 20%, а за общинските и държавни - достига до 40%. Решението според АИКБ е да се увеличи размерът на допустимия аванс и за частните бенефициенти. Трябва да се вземат предвид и изискванията за гаранция на аванса - частните бенефициенти са длъжни в повечето случаи да представят такива. Възможен изход от тази спънка е да се предвидят по-гъвкави и разнообразни инструменти, свързани с по-малко разходи за гарантиране на авансовите плащания като застраховки, записи на заповед и др. В улеснение на бизнеса би било и увеличаване на прага за безвъзмездна финансова помощ до 95%, вместо сегашните 80%.

Забележка: В текста са използвани данни от становища на АИКБ, презентация на МИЕТ „Оперативна програма “Транспорт” 2007- 2013 г.; Приоритети за следващия програмен период 2014 - 2020”, Единен портал „Структурните фондове в България”.

[Вестник Капитал daily](#)

✓ **Премиерът сменил Дянков заради ниския икономически растеж**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/02/19/2006299_premierut_smenil_diankov_zaradi_niskiia_ikonomicheski/

Едва на втория ден след като финансовият министър Симеон Дянков се раздели с поста си, мотивите за освобождаването му станаха ясни. Премиерът Бойко Борисов похвали Дянков за работата му като финансов министър и запазването на фискалната стабилност, но го упрекна за несправяне със задачите си на вицепремиер по икономическите въпроси.

Не беше комуникативен

"Дянков направи много за финансовата дисциплина и за финансовата стабилност. Той нямаше абсолютно никаква подкрепа нито в партията, нито в правителството. Имаше само моята подкрепа, защото икономистите и запазването на финансовата дисциплина са мерки, които на никого не харесват – нито на министрите, нито на хората", каза премиерът. Веднага го разкритикува за липсата на икономически растеж: "В това отношение той се справяше зле. Не беше комуникативен с министрите и ако някой път ги питате, ще видите, че за да се срещнат с него, трябваше да дойдат при мен. Второ, в електронното правителство се направи много малко, а той беше отговорен пред мен това да се случи. Трето – кое налагаше това да ми причини със зърнопроизводителите? Ние знаехме, че януари месец трябва да платим 850 млн., които след 1 месец Брюксел ни ги връща", допълни Борисов.

Гаф с Брюксел

От думите на премиера стана ясно и че некомуникативността на Симеон Дянков е причинила неудобства за държавата и на ниво Европейски съюз. Бойко Борисов посочи, че преди десет дни България е изпратила "брутално писмо" до еврокомисаря по икономическите въпроси Оли Рен, чийто подател е бил Симеон Дянков. Последниците от това писмо се е наложило да бъдат смекчавани лично от премиера, който обясни, че след това е пратил второ писмо, за да обясни, че предходното е грешка и не е трябвало да се изпраща.

Източници на "Капитал Daily" обясниха, че в писмото си до еврокомисаря финансовият министър Дянков е отказал България да освободи 160 млн. лв. от квотата си в Международния валутен фонд под формата на специални права на тираж (това е официалното платежно средство на МВФ). Средствата са били за увеличаването на капитала на фонда в пропорционално на сегашното акционерно участие на България, а решението за това се взе от европейските лидери в началото на миналата година. Оттогава обаче България бави ратифицирането на споразумението, като според представители на финансовото министерство още на днешното заседание кабинетът ще одобри законопроект за ратификация на българското участие в увеличаването на капитала на фонда.

Според източници от управляващите Дянков е бил в изолация последните десетина дни и въпреки че оставката му е била поискана в неделя вечерта, това не е било неочаквано.

Курс растеж

Две задачи – да запази финансовата стабилност и да подобри бизнес средата. Това ще са задълженията на Томислав Дончев като министър на финансите. В оставащите месеци до края на правителствения мандат премиерът поиска от Дончев заедно с икономическия министър да намерят по-гъвкави форми на управление, с които да се ускори икономическият растеж. Новият финансов министър пък каза за себе си: "От шест години управлявам публични финанси. Нямам притеснения, свързани с експертната и политическата ми компетентност, свързани с тази позиция."

[Вестник Стандарт](#)

✓ **Персонални данъчни за фирми отличници**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-02-20&article=441887>

"Персонални данъчни" могат да имат от 1 март фирмите отличници у нас. Данъчните ще съдействат на компаниите за получаване на методологически становища и указания, както и за административно обслужване. Персоналните данъчни ще се въртят на ротационен принцип, за да няма съмнения за злоупотреби. Това е една от петте привилегии, които ще ползват изрядните компании със златен стандарт. Документацията по въвеждането му е последното решение на Симеон Дянков като финансов министър. Заповедта за въвеждането му бе разписана вчера, научи "Стандарт".

Възстановяване на ДДС до 10 дни е най-големият бонус за фирмите със златен стандарт. Останалите три привилегии са незабавно издаване на удостоверения, ревизии на място в предприятието, за да се намали административната тежест, и по-редки проверки. В момента данъчните имат право да ровят веднъж на 6 месеца. За компаниите със златен стандарт периодът ще бъде 2 години.

100 фирми, регистрирани в България, се очаква първи да получат златен стандарт. За да ползват бонусите му, компаниите трябва да отговорят на 12 строги критерия. Фирмите трябва да са били на печалба пред последните 3 финансови години, а срещу тях да няма никакви изпълнителни дела. Фирмите отличници трябва да водят комуникацията си с данъчните по електронен път. За тях в анализите на НАП не трябва да има никакви данни за рисковото поведение.

Златният стандарт, за който бизнесът настоява от 15 години, ще облекчи работата на изрядните фирми в България, категорични са от финансовото министерство.

✓ Икономисти: Възможна е финансова нестабилност

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/224633-%D0%98%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%3A+%D0%92%D1%8A%D0%B7%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%B0+%D0%B5+%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0+%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B1%D0%B8%D0%BB%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82>

Финансовият министър в оставка Симеон Дянков винаги е искал да държи фискалния резерв на максимално ниско ниво, коментира икономистът Георги Ангелов пред БНР. “Докато и аз, и други колеги сме твърдяли, че е по-добре да има голям фискален резерв, за да може, когато има такива плащания и за земеделски субсидии, и за еврофондове, и за пенсии, и за аванси по проекти, просто да има пари да се плащат навреме”, каза Ангелов. Той подчерта, че „за съжаление” фискалният резерв е на ниско ниво и тъй като е взето решение да се плащат земеделските субсидии, веднага трябва да се намери финансиране, затова правителството няма друг избор освен да намери тези пари с издаване на краткосрочни ценни книжа.

По-добрият вариант е това да се прави постепенно, допълни Ангелов. Според него смяната на финансовия министър може да окаже влияние върху лихвения процент на емисията. А най-големият проблем би бил, ако няма желаещи въобще да участват в търга на ценни книжа и въобще да не могат да бъдат съберани необходимите пари. Тогава би трябвало да се търсят други начини и да се правят следващи аукциони през следващите седмици, но то пък в началото на следващия месец има други плащания. Затова е много е важен лихвеният процент, подчерта икономистът. На новия министър ще му е по-лесно, защото познава европейската дипломация и няма да се впуска в такива критики, каквито правеше Дянков към финансовата политика на еврозоната, каза още Ангелов.

Смяната на финансовия министър буди “несигурност и нестабилност”, смята зам.-председателят на КРИБ Атанас Гаров. По думите му при сегашната ситуация бизнесът се интересува основно дали ще бъде продължена финансовата политика на стабилност и предсказуемост. Работили сме и с Томислав Дончев - обаче не сме имали наблюдения при новите му отговорности. Не знаем дали ще има завой в политиката, обясни Гаров. От гледна точка на бизнеса тази стъпка поражда нестабилност, такава сериозна промяна преди изборите създава нестабилност, е становището на зам.-шефа на работодателската организация. Запознати сме с някои инвестиционни проекти, които вероятно ще изчакат да видят какво ще се случи, каза още Гаров.

✓ Четири събития могат да предизвикат глобална икономическа криза през 2013 г.

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/224627-%D0%A7%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B8+%D1%81%D1%8A%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%8F+%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D1%82+%D0%B4%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%82+%D0%B3%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0+%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B0+%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7+2013+%D0%B3.+>

В края на 2012 американският икономист Нуриел Рубини направи редица изказвания в световните медии с прогнози за развитието на глобалната икономика през 2013 година. Според него съчетаването на четири негативни събития – срив на растежа на американската икономика, задълбочаване на дълговата криза в Европа, твърдо приземяване на развиващите се пазари (най-вече Китай) и военен конфликт в Иран, могат да предизвикат глобална икономическа криза през 2013 г. Ето част от прогнозите на проф. Рубини за 2013 г., събрани от негови изказвания в световните медии в края на 2012 г.:

През 2013 г. рисковете от спад в ръста на световната икономика ще се задълбочават от строгите икономии на бюджетни средства в повечето страни с развита икономика. Досега отрицателните последици от финансовата криза бяха съсредоточени в периферията на еврозоната и във Великобритания, но вече те проникват в ядрото ѝ. В САЩ рисковете нарастват едновременно по три направления: "бюджетен пробив" през 2013 г., ново противоборство за тавана на дълга и средносрочна икономическа програма. В Германия, Израел, Китай, Корея, Япония, Италия и Каталуния например пък политическата неяснота е свързана с изборите и референдумите.

Вероятността за военен конфликт между Израел и Иран остава висока, а преговорите и санкциите няма да спрат Иран от създаването на ядрено оръжие. Твърде вероятна е нова война между Израел и Хамас в ивицата Газа. В Азия проблемни са териториалните спорове между Китай, Корея, Япония, Тайван, Филипините и Виетнам. Национализмът в региона пречи на търговията.

Кризата в Европа не е преодоляна, въпреки програмата на ЕЦБ и разговорите за банки, бюджетен, икономически и политически съюз. Гърция, Португалия, Испания и Италия остават в зоната на риска. Проблемите в еврозоната, забавянето в Китай и останалите развиващи се пазари, и вероятността цената на петрола да се повиши поради напрежението около иранската ядрена програма ще допринесат за засилването на кризата в САЩ. Развиващите се страни - БРИК (Бразилия, Русия, Индия и Китай) и други големи икономики като Аржентина, Турция и Южна Африка, също забавиха растежа си през 2012 г. “Държавният капитализъм”, което означава по-голяма роля на управляваните от държавата компании и още по-голяма роля на държавните банки; национализиране на ресурсите; политика „импортозаместваща индустриализация” и финансов протекционизъм, както и контрол над преките чужди инвестиции в тези държави - това са истинските им проблеми. Остава да видим дали те ще предприемат реформи, целящи стимулирането на ролята на частния сектор в икономиката.

Доколко тези прогнози са все още актуални и какво е мястото на България и перспективите ѝ за развитие в глобализирания свят, според проф. Рубини, ще разберем на 26 февруари 2013 г. по време на срещата му с българския икономически елит в София. Рубини ще бъде за първи път в страната по покана на пенсионно осигурителна компания

Доверие, като част от обществен проект, който има за цел да ангажира капацитета на водещи икономисти в света с различните сценарии и перспективи за развитие на световната криза и в частност на българската икономика, в условията на тази криза.

economynews.bg

✓ Икономиката към началото на февруари

<http://www.economynews.bg/%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D1%8A%D0%BC-%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D1%84%D0%B5%D0%B2%D1%80%D1%83%D0%B0%D1%80%D0%B8-news41958.html>

Според експресните оценки БВП на България се повиши с 0.5% през четвъртото тримесечие на 2012 г. спрямо година по-рано. Това показва текущото издание на Месечния обзор на българската икономика, изготвен със статистически данни, публикувани до 5 февруари 2013 г., съобщи МФ. С основен принос за икономическия растеж бе нарастването на индивидуалното потребление с 3.5%. Растежът на инвестициите се ускори до 2.7%. Нетният износ също бе с положителен принос след отчетения спад на вноса на стоки и услуги. В същото време БВП за ЕС 27 регистрира спад за трето поредно тримесечие, като се понижи с 0.6% на годишна база. Оборътът на промишлените предприятия набра скорост през ноември под влияние на благоприятното развитие при продажбите на външния пазар. В същото време промишленото производство и продажбите на дребно отчетоха понижения, а нарастването на строителната продукция се забави. Годината започна с понижение и при индикатора за бизнес климата, но публикуваните през януари данни от Наблюдението на потребителите показаха подобрене в оценката за финансовото състояние на домакинствата спрямо октомври 2012 г. Регистрираната безработица се повиши минимално до 11.4% през декември, поради слабото търсене на първичния трудов пазар. Инфлацията според ХИПЦ остана почти без промяна на ниво от 2.8% в края на 2012 г., а средногодишното изменение на индекса бе 2.4%. Балансът на текущата сметка бе положителен през ноември с натрупан излишък в размер на 0.1% от БВП от началото на годината. Подобрене спрямо съответния месец на предходната година бе отчетено в балансите на всички съставни статии. Така дефицитът при търговията със стоки се сви, а положителните салда при услугите и нетните текущи и капиталови трансфери нараснаха. Финансовата сметка също бе положителна. Нетните ПЧИ възлязоха на 1.2 млрд. евро за единайсетте месеца на годината, след като привлечените чуждестранни инвестиции се повишиха с 15.1% на годишна база за разглеждания период. Министерство на финансите успешно стартира емисионната 2013 г. Доходността по 10.5-годишните бенч-маркови държавни ценни книжа достигна нов минимум от 3.43% при засилен интерес от страна на инвеститорите. Проведените в началото на годината аукциони потвърдиха тенденцията за намаление на доходността във всички сегменти на дълговата крива.